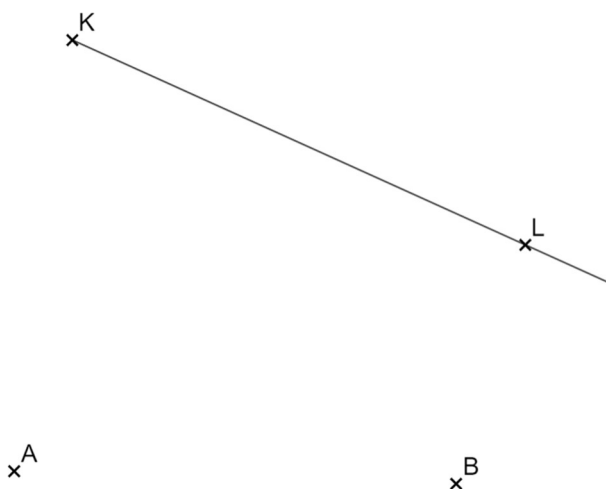

Cvičení: GEOMETRICKÉ KONSTRUKCE

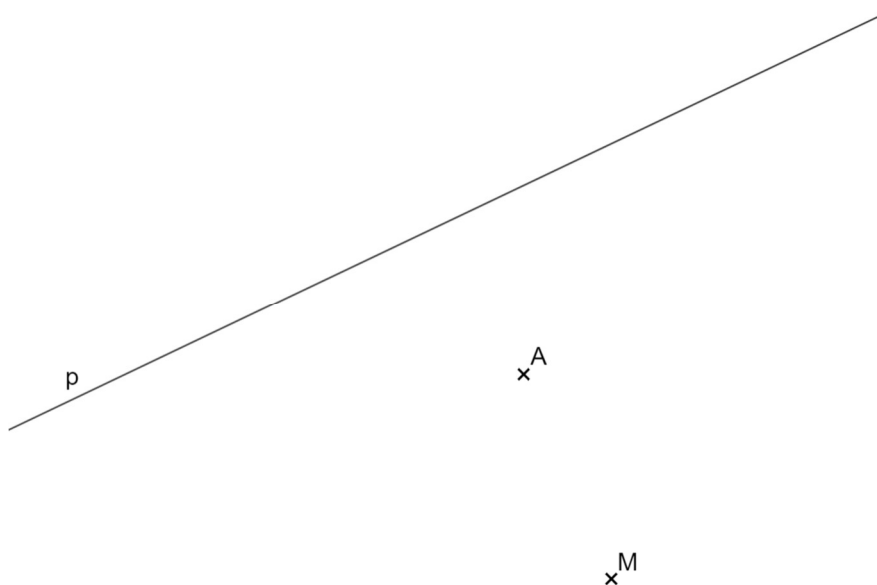
- 1) Úsečka AB je stranou obdélníku $ABCD$. Střed jedné ze stran tohoto obdélníku leží na polopřímce KL . Narýsujte obdélník $ABCD$. Najděte všechna řešení.

Nápověda 1: Určitě není chyba začít spojením bodů AB do úsečky. Jedno řešení najdeš tak, že uděláš kolmici na tuto úsečku, který „jde z bodu B “ nahoru. Tam, kde protne polopřímku, musí být střed strany BC .

Nápověda 2: Druhé řešení dostaneš tak, když prozkoumáš, jestli by na polopřímce nemohl být střed strany CD nebo AD . AD nefunguje, ale CD funguje. Střed strany CD určitě musí být přesně „nad“ středem úsečky AB ...

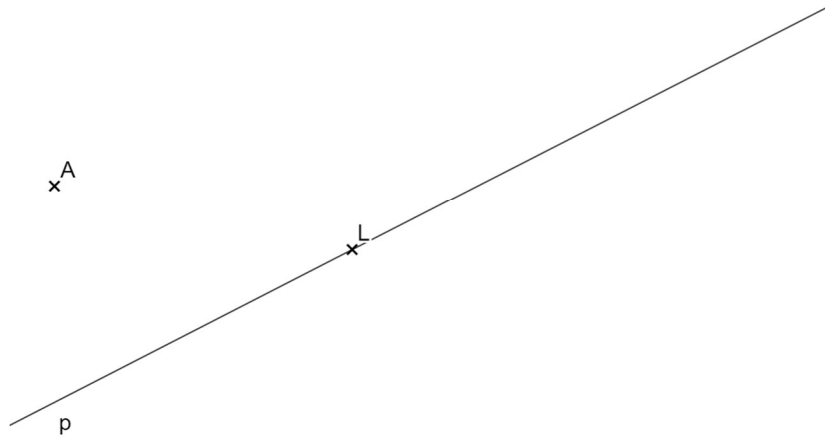
- 2) Bod A je vrcholem obdélníku $ABCD$. Body A , B a M společně tvoří rovnostranný trojúhelník. Bod C leží na přímce p . Narýsuj obdélník $ABCD$. Najdi všechna řešení.

Nápověda 1: Body B mohou být dva. Jeden „nalevo“, druhý „napravo“ od úsečky AM .

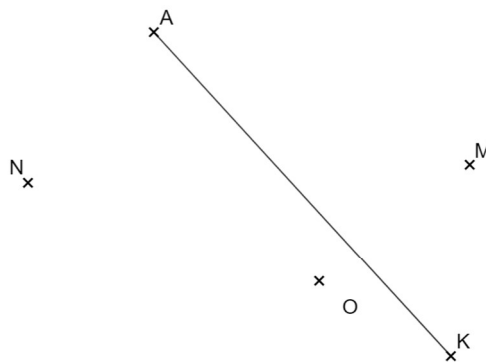
Nápověda 2: Udělej kolmici na úsečku AB , která „vychází“ z bodu B a míří k přímce. Na této kolmici musí ležet další strana obdélníku, strana BC . Bod C najdeš, když si v zadání znovu přečteš, kde má ležet...

- 3) Bod A je vrcholem obdélníku $ABCD$. Bod L je středem jedné ze stran tohoto obdélníku. Bod C leží na přímce p . Narýsuj obdélník $ABCD$. Najdi všechna řešení.

Nápověda: Podle zadání může být bod L středem strany AB , BC , ale i CD . Prozkoumej každou z těchto možností zvlášť a najít obdélníky už nebude těžké.

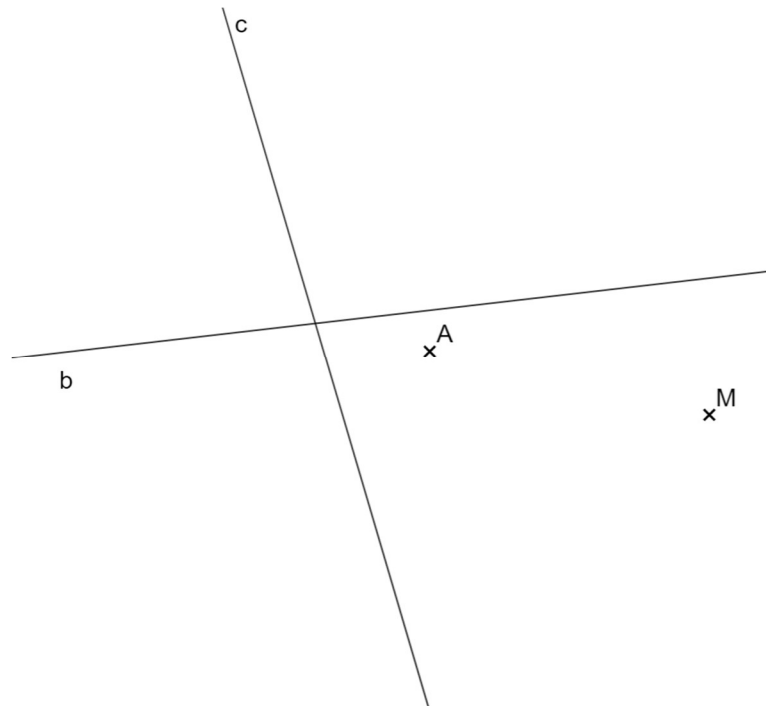
- 4) Bod A je vrcholem trojúhelníku ABC . Bod B leží na úsečce AK a současně na jedné z polopřímek MN a MO . Bod C leží na té z polopřímek MN a MO , na které neleží bod B . Délka strany BC je dvakrát větší než délka strany AB . Narýsujte trojúhelník ABC . Najděte všechna řešení.

Nápověda 1: Vyplatí se začít hledáním bodu B . Podle zadání najdeš celkem dva různé body B . Pak stačí pozorně číst dál každou větu, kde hledat bod C .

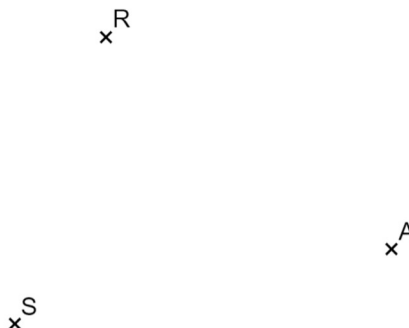
Nápověda 2: O bodu C se říká, že leží na druhé polopřímce, než na které leží bod B . Vezmi si tedy první bod B , podívej se na druhou polopřímku, než na které tento první bod B leží, a najdi na ní bod, který je od A dvakrát dál než B ... (Dělá se to kružítkem.) Totéž opakuj pro druhý bod B a najdeš druhé řešení.

- 5) Bod A je vrcholem trojúhelníku ABC . Bod B leží na přímce b , bod C leží na přímce c . Délka stran AB a BC je stejná jako délka úsečky AM . Narýsujte trojúhelník ABC . Najděte všechna řešení.

Nápověda: Bod B najdeme s pomocí kružítka. Od bodu A je totiž stejně daleko jako bod M – a navíc leží na přímce b . Najdeme dva body B – ale ten „vpravo“ je příliš daleko, aby se podařilo sestavit bod C na přímce c . Zůstane nám tedy jen ten bod B „vlevo“. Bod C můžeme najít stejně: kružítka, stejná vzdálenost... jen teď hledáme na přímce c .

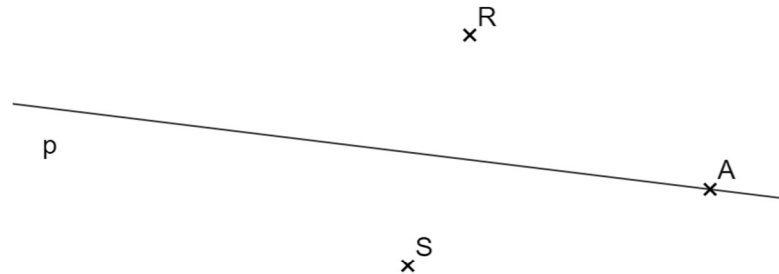
- 6) Bod A je vrcholem obdélníku $ABCD$. Bod S je středem jedné ze stran tohoto obdélníku. Bod R leží na straně, která je rovnoběžná se stranou obsahující bod S . Narýsujte obdélník $ABCD$. Najděte všechna řešení.

Nápověda 1: Bod S je podle zadání středem jedné ze stran AB , BC , CD nebo DA . Prozkoumej každou možnost zvlášť. Dvě možnosti je možné narýsovat: S je středem strany CD nebo strany DA .

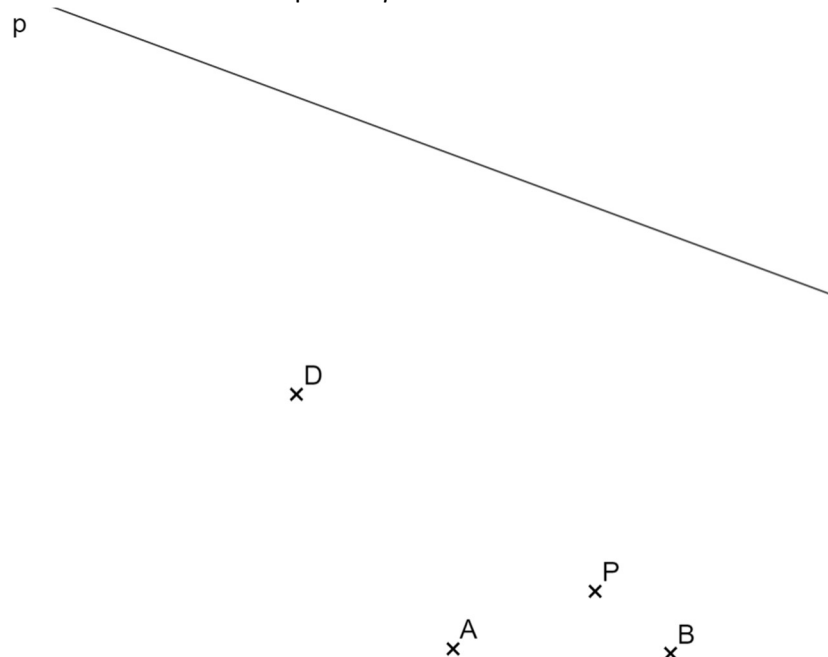
Nápověda 2: Protože body S a R leží na protějších stranách, je možné začít vždy přímkou, která prochází bodem A a jedním z těchto dvou bodů (S nebo R). A k tomu rovnoběžkou, která prochází druhým bodem (S nebo R).

- 7) Bod A je vrcholem trojúhelníku ABC . Všechny tři vrcholy tohoto trojúhelníku leží na stejné kružnici, která má střed v bodě S . Bod B leží na přímce, která je kolmá na přímce p a na které leží bod R . Strana AB má stejnou délku jako strana AC . Narýsuj trojúhelník ABC . Najdi všechna řešení.

Nápověda 1: Narýsuj si kružnici se středem S , která prochází bodem A . Na této kružnici máme najít všechny tři vrcholy trojúhelníku. Bod B najdeme tak, že narýsujeme kolmici, o které se v zadání píše – body B najdeme dva. Nápověda 2: Bod C taky leží na kružnici. Najdeme ho díky informaci o tom, jak dlouhá má být strana BC .

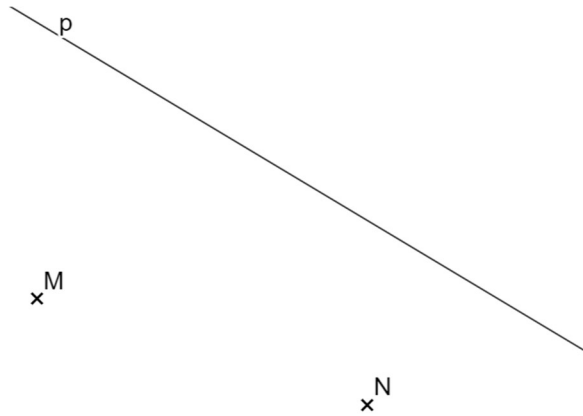
- 8) Body A a B jsou vrcholy rovnoramenného trojúhelníku ABC se základnou AB . Bod P je vnitřní bod trojúhelníku ABC . Délka obou ramen tohoto trojúhelníku je stejná jako délka úsečky AD . Bod D je středem jedné ze stran obdélníku $EFGH$. Bod C leží na jiné straně tohoto obdélníku. Strana EF obdélníku $EFGH$ leží celá na přímce p .

Nápověda 1: Když najdeme bod C a představíme si, jak na přímce „nalepit“ obdélník, aby v něm byly body C i D , najdeme celkem dvě možnosti: Bod D může být na straně rovnoběžné s přímkou, nebo může být na „levé“ straně obdélníku, která je na přímce kolmá.

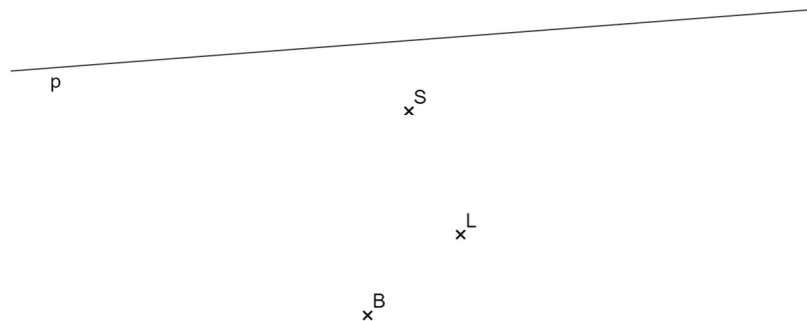
Nápověda 2: Díky tomu, že bod D je střed strany, můžeme vždy najít body G a H . Začni kolmicí, která prochází bodem C , a pak už to bude vidět... Bodem D povedeš buď kolmici, nebo rovnoběžku – a najdeš dvě řešení.

- 9) Body M a N jsou středy protilehlých stran obdélníku $ABCD$. Jeden z vrcholů tohoto obdélníku leží na přímce p . Narýsujte obdélník $ABCD$. Najděte všechna řešení.

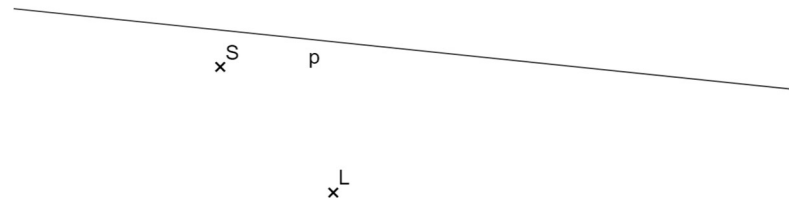
*Nápověda 1: Načrtni si obdélník a prohlédni si, kde jsou „středů protilehlých stran“. Hodně ti to napoví.
Nápověda 2: Udělej dvě rovnoběžky, které jsou kolmé na úsečce MN a na každé z nich leží jeden bod. Na těchto dvou přímkách leží protější strany obdélníku, které mají svůj střed v bodě M nebo N .*

- 10) Bod B je vrcholem trojúhelníku ABC . Bod A leží na přímce p a jeho vzdálenost od bodu L je 5 cm. Bod S je středem strany AC . Narýsujte trojúhelník ABC . Najděte všechna řešení.

Nápověda: Udělej kružnici se středem v bodě L a poloměrem 5 cm. Tak najdeš bod A – má ležet na kružnici a současně na přímce p . Takto najdeš dva různé body A – a vzniknou dvě řešení.

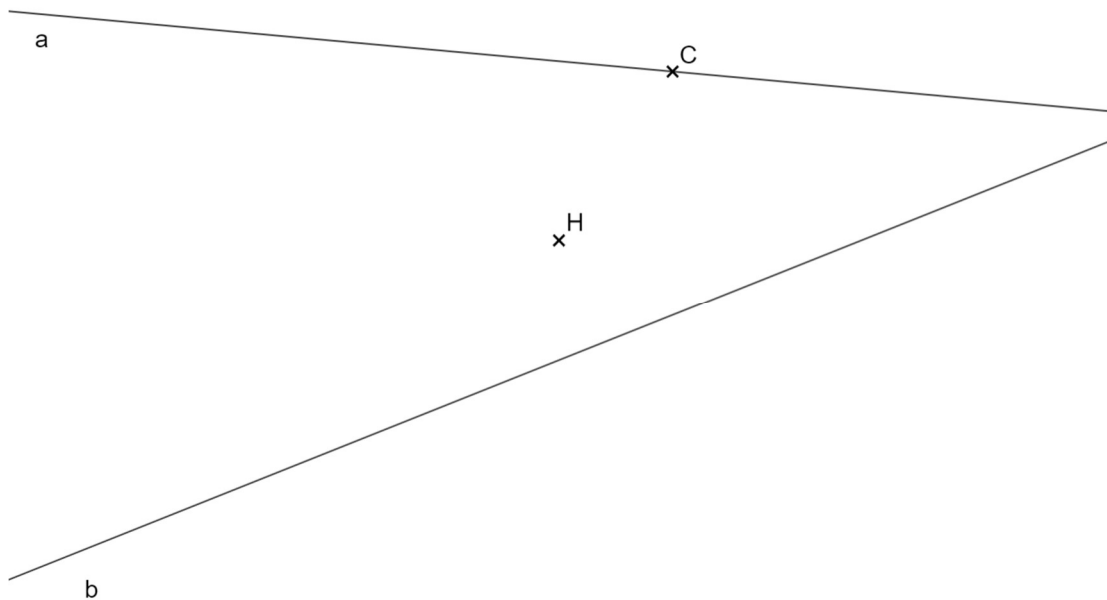
- 11) Bod L je vrcholem rovnoramenného trojúhelníku KLM , ve kterém strana KM tvoří základnu. Bod S je středem strany KL . Bod M leží na přímce p . Narýsujte trojúhelník KLM . Najděte všechna řešení.

Nápověda 1: Rovnou můžeme najít bod K , když máme bod L a střed úsečky KL . Úsečka KL musí být ramenem trojúhelníku. Takže bod M musí být tak daleko, aby úsečka ML byla druhým ramenem.

Nápověda 2: Když si píchneš kružítko do bodu L a uděláš kružnici, která prochází bodem K , získáš kružnici, na které musí ležet hledaný bod M . Najdeš hned dva takové body...

- 12) * Bod C je vrcholem rovnoramenného trojúhelníku ABC . Bod H leží na jedné straně tohoto trojúhelníku. Body A a B leží na přímce b . Narýsuj trojúhelník ABC . Najdi všechna čtyři řešení.

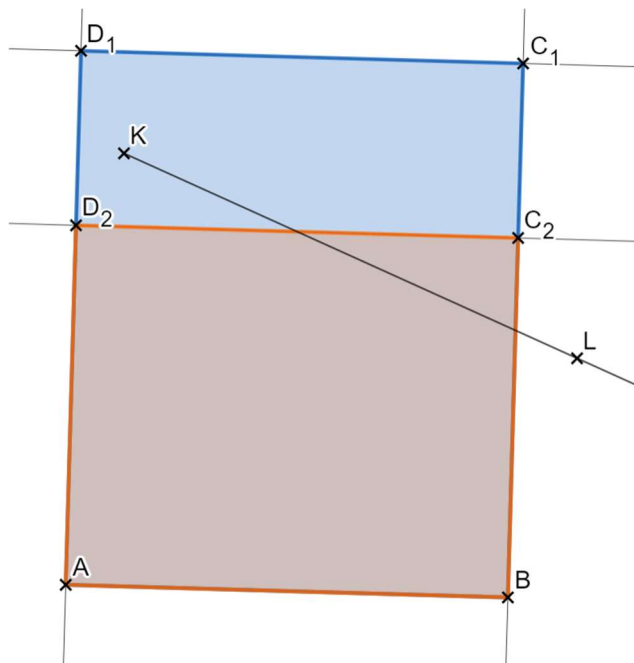
Nápověda 1: Můžeme začít tím, že spojíme body C a H a pokračujeme až na přímku b . Tam musí ležet další vrchol trojúhelníku. Říkejme mu bod B . Máme tedy hned na začátku dva body ze tří.

Nápověda 2: Když je trojúhelník rovnoramenný, může naše právě narýsovaná úsečka být ramenem (odtud budou tři řešení) nebo základnou (čtvrté řešení).

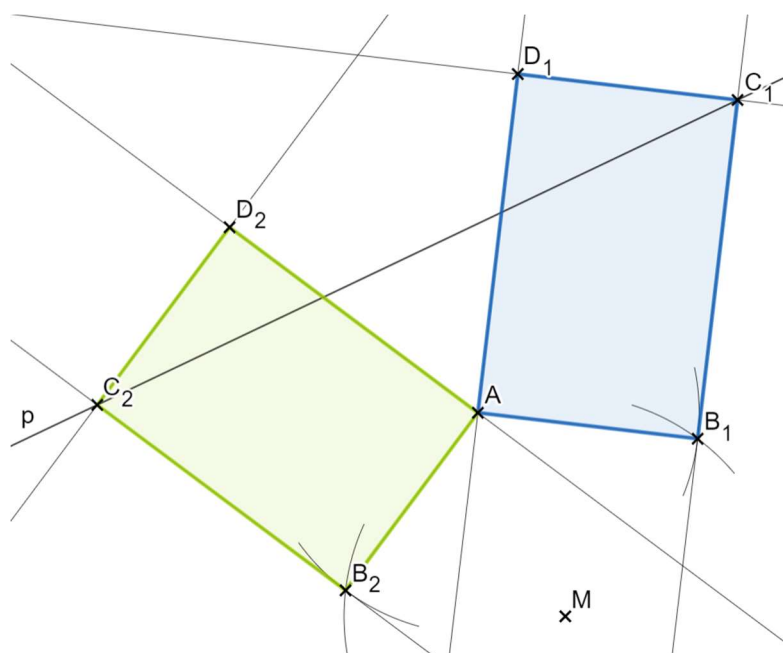
Nápověda 3: Dvě řešení najdeme díky kružítku zapíchnutému do bodu B . Třetí řešení díky kružítku zapíchnutému do bodu C . A čtvrté řešení najdeme díky ose úsečky BC , která v tomto čtvrtém řešení představuje základnu trojúhelníku.

ŘEŠENÍ

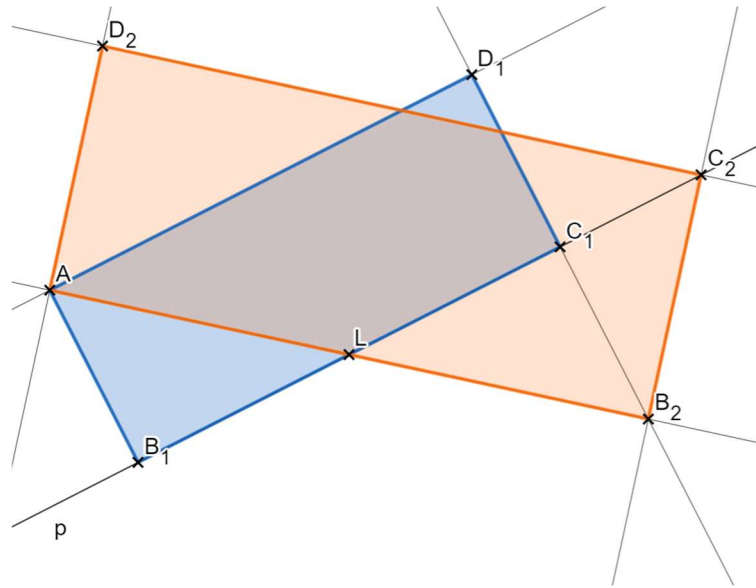
1)

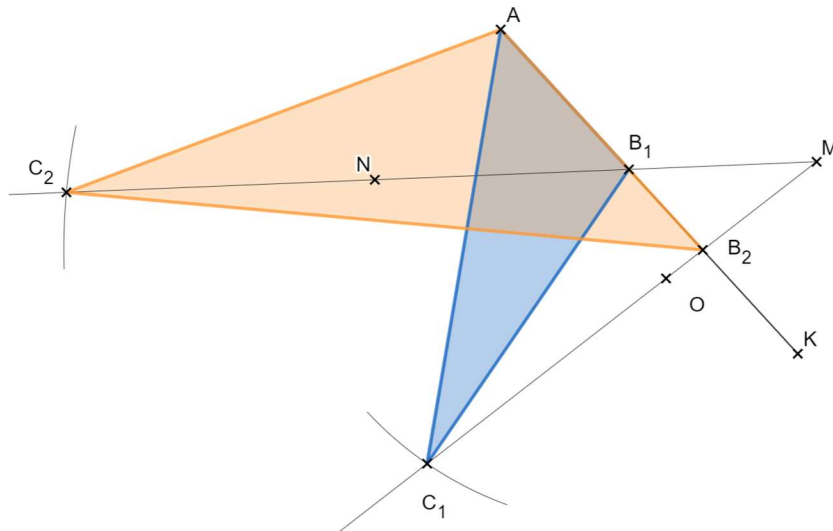
2)

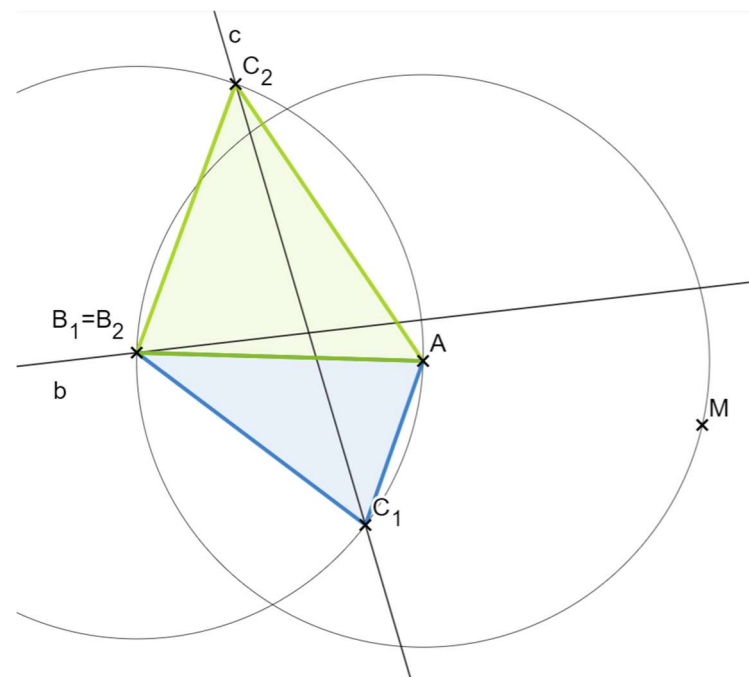
3)

4)

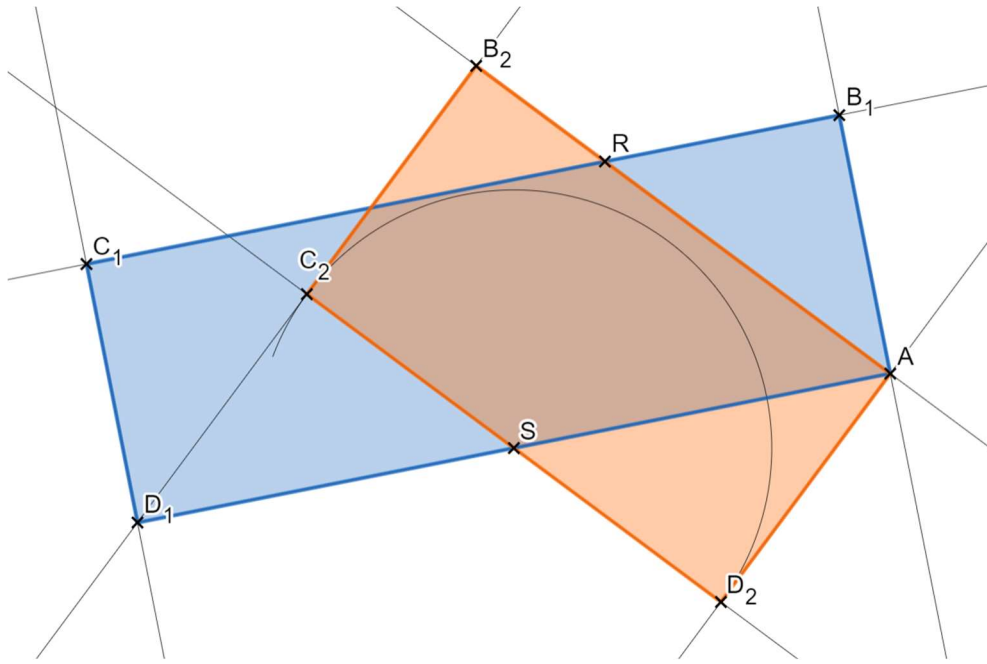

5)

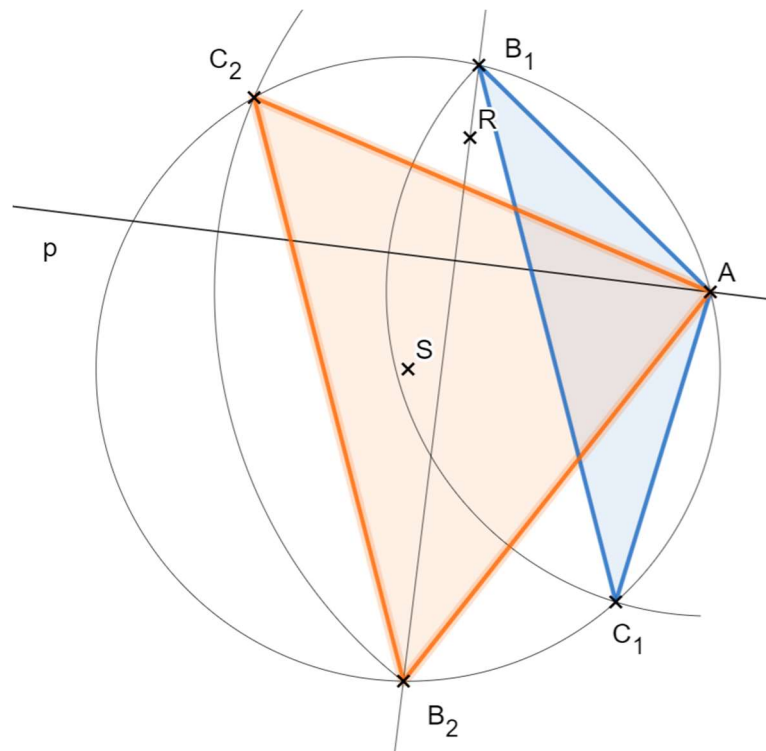

6)

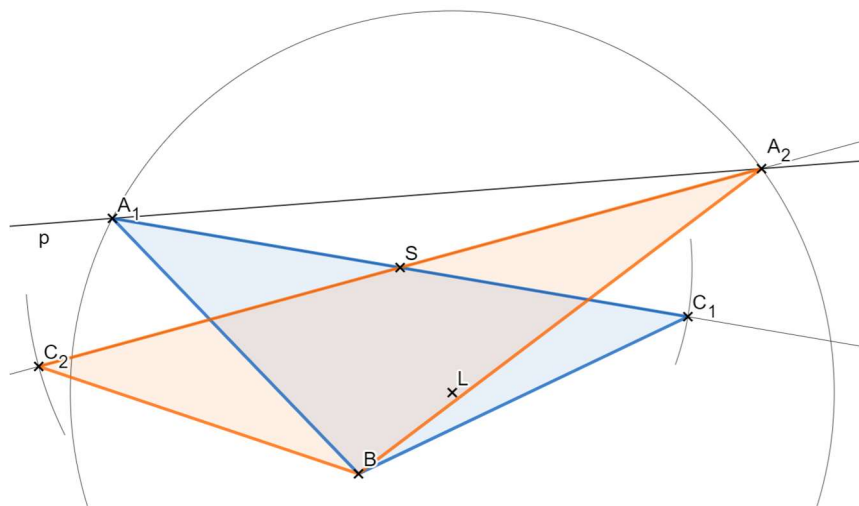

7)

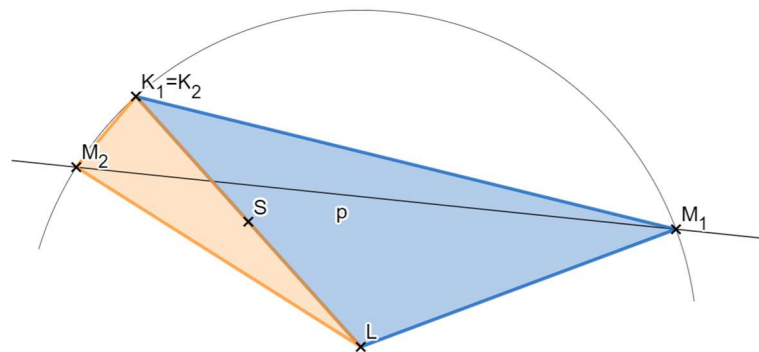

10)

11)

12)

